

Presidentinvaalien 2024 ulkomainonta

Keskusvaalilautakunta 09.11.2023 § 15
317/00.00.00/2023

Valmistelija

Keskusvaalilautakunnan sihteeri, Sonja Peltonen, puh. 040 152 06085,
sonja.peltonen@iitti.fi

Presidentinvaalit toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024. Ennakoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.-23.1.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 17.-20.1.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 10.1.2024.

Kuntaliitto on yleiskirjeellään 17/2023 (1.11.2023) suosittanut ulkomainonnan sallimista kunnan hallinnassa olevilla alueilla viikkoa ennen ennakoäänestyksen aloittamista. Presidentinvaalien ulkomainonta voidaan siis aloittaa niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa 10.1.2024.

Kunnilla ei ole lakisäätöistä velvollisuutta vaalimainonnan järjestämiseen, mutta kunnat ovat perinteisesti tarjonneet puolueille ja valitsijayhdistyksille mahdollisuuden ehdokasjulistoiden esillepanoon niille varatuissa telineissä. Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain.

Ulkomainonnan sallimisessa julkisissa tiloissa on keskeistä ehdokkaiden yhdenvertainen kohtelevinen, esimerkiksi vaalimainospaikkojen määrän ja jakautumisen tai kustannusten määräytymisen osalta. Kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle, tulisi määräytyä samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä. Jotta tyhjiä mainospaikkoja ei jäisi, ehdokkaita asettaneilta ryhmiltä voidaan tiedustella, tulevatko he käyttämään mainospaikkoja ja edellyttää vastausta tiettyyn päivämäärään mennessä uhalla, että vaalimainospaikkoja ei heille varata.

Kunnat voivat säädellä maillaan tapahtuvaa mainontaa, huomioiden kuitenkin yhdenvertaisuusnäkökulman toteutumisen. Kampanjointi yksityisten tahojen omistamilla tai hallinnoimilla alueilla on aina luvanvaraista.

Vaalilain (56 §:n ja 72 §:n) mukaan yleisen ennakoäänestyspaikalla tai vaalipäivän äänestyspaikalla taikka niiden välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehoituksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vaalimainoksia ei tule asettaa ennakoäänestyspaikkojen tai äänestyspaikkojen läheisyyteen niin, että voidaan katsoa niiden vaikuttavan äänestäjän valintaan. Vaalimainosten ei siten esimerkiksi tule näkyä vaalihuoneistoon tai sen sisäänkäynnille.

litin kunnassa on osoitettu vain yksi kunnan hallinnassa ja määräysvallassa oleva ulkomainontapaikka, Kausalan tori.

Presidentinvaalien 2024 vaalimainokset tulee poistaa ulkomainontapaikoilta presidentinvaaleja seuraavalla viikolla eli viikon kuluessa vaalipäivästä (vko 5). Mikäli vaaleissa toimitetaan toinen kierros, saa vaalimainontaa jatkaa toisen vaalipäivän iltaan 11.2.2024 asti.

Esittelijä	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
Päätösehdotus	<p>Keskusvaalilautakunta päättää, että</p> <ul style="list-style-type: none">- presidentinvaalien 2024 ulkomainonta voidaan aloittaa keskiviikkona 10.1.2024 Kausalan torilla. Mainonta muilla litin kunnan omistamilla alueilla ja kiinteistöillä on kielletty.- litin kunta huolehtii vaalimainostelineiden pystyttamisestä ja poistamisesta.- vaalimainokset tulee poistaa ulkomainontapaikolta presidentinvaaleja seuraavalla viikolla eli viikon kuluessa vaalipäivästä (vko 5). Mikäli vaaleissa toimitetaan toinen kierros, saa vaalimainontaa jatkaa toisen vaalipäivän iltaan 11.2.2024 asti.- puolueet ja valitsijayhdistykset veloitetaan huolehtimaan taulujen siisteydestä.- kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle varataan vähintään yksi kaksipaikkainen ja kaksipuolinen teline julisteita varten.- kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle määräytyy samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä.- ehdokkaita asettaneiden ryhmien tulee ilmoittaa litin kunnan keskusvaalilautakunnan sihteerille mainospaikan käytöstä sähköpostitse sonja.peltonen@iitti.fi viimeistään 8.1.2024 klo 16:00 mennessä.- keskusvaalilautakunnan sihteeri laatii ulkomainonnasta erillisen tiedotteen, joka julkaistaan verkkosivuilla ja lähetetään sähköpostitse niille puolueille ja valinta yhdistyksille, joiden yhteystiedot ovat tiedossa.- antaa päätöksensä edelleen kunnanhallitukselle tiedoksi.
Päätös	Keskusvaalilautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.